

ПЕДАГОГІКА

УДК 378.147

Ганна РІДКОДУБСЬКА

Хмельницький, Україна

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0561-6835>

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ОСВІТІ»

У статті описано досвід використання інноваційних інтерактивних технологій в освітній діяльності під час викладання навчальної дисципліни «Управління проєктами в освіті». Узагальнення і систематизація наукових досліджень у галузі інноваційних технологій дали можливість визначити основні шляхи впровадження інноваційних технологій під час викладання навчальної дисципліни.

Метою дослідження є характеристика основних шляхів використання інтерактивних інноваційних технологій під час вивчення навчальної дисципліни «Управління проєктами в освіті».

Розширення змісту навчальної дисципліни теоретичними знаннями і практичними завданнями з розробки та впровадження проєктів в освіті осучаснить і суттєво збагатить змістове наповнення цієї дисципліни. Аналіз особливостей застосування інноваційних технологій під час вивчення курсу

«Управління проєктами в освіті» дасть змогу підвищити якість професійної підготовки у сучасних умовах.

Під час розгляду кожної теми зазначеної навчальної дисципліни, охарактеризовано специфіку практичного застосування поданого матеріалу. З особливостей використання інноваційних технологій на кожному етапі засвоєння знань виділено такі: раціоналізація використання аудиторного часу, підвищення рівня самостійності студентів магістратури під час прийняття професійно орієнтованих рішень, відповідальність за їх прийняття, підвищення рівня пізнавальної активності та критичного мислення, індивідуальний підхід до кожного студента, зміна рольових взаємин, коли студент стає здобувачем власних компетентностей, а викладач формує свідоме ставлення до опрацювання інформаційних джерел, мотивує вивчати навчальну дисципліну.

Реформування української системи освіти зумовлює зміни у змісті освіти й орієнтації соціальних інституцій, подальший розвиток освітньої системи, зміщення орієнтирів підготовки високопрофесійних фахівців із зовнішнього моніторингу на змістовий аналіз якості означених реформ, де визначальним показником є формування загальних, фахових та соціальних компетентностей.

Ключові слова: інноваційні технології, освітня діяльність в закладі вищої освіти, навчальна дисципліна, управління проєктами в освіті.

Hanna RIDKODUBSKA

Khmelnitsky, Ukraine

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0561-6835>

INTERACTIVE INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE TEACHING OF THE COURSE «PROJECT MANAGEMENT IN EDUCATION»

The article describes the experience of using innovative interactive technologies in educational activities during the teaching of the discipline «Project Management in Education». Generalization and systematization of scientific research in the field of innovative technologies gave a possibility to identify ways of implementing innovative technologies in the teaching of the discipline.

The purpose of the study is to characterize the main ways of using interactive innovative technologies in the teaching of the discipline «Project Management in Education».

Expanding the content of the discipline with theoretical knowledge and practical tasks for the development and implementation of projects in education will modernize and significantly enrich the content of this discipline. The analysis of the

peculiarities of the application of innovative technologies during the study of the course «Project Management in Education» will improve the quality of training in modern conditions.

During the consideration of each topic of the specified academic discipline, the specifics of practical application of the given material are characterized. The peculiarities of the use of innovative technologies at each stage of knowledge acquisition include are: rationalization of classroom use, increasing the level of independence of master's students in making professionally oriented decisions, responsibility for their adoption, increasing the level of cognitive activity and critical thinking, individual approach to each student, change role relationships, when the student becomes a seeker of their own competencies, and the teacher forms a conscious attitude to the processing of information sources, motivates to study the discipline.

Reforming the Ukrainian education system causes changes in the content of education and orientation of social institutions, further development of the educational system, shifting the training of highly professional specialists in external monitoring to meaningful analysis of the quality of these reforms, where the formation of general, professional and social competencies.

Key words: innovative technologies, educational activity in a higher education institution, academic course, project management in education.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток суспільства, особливі умови організації та функціонування освітніх процесів у період пандемії, інтенсивне впровадження оновлених вимог до здійснення педагогічної інтеракції в умовах динамічних змін в освітньому процесі, – все це спонукає викладачів до переорієнтації інформативного наповнення освітньої діяльності в закладі вищої освіти.

Реформування української системи освіти зумовлює зміни у змістовому наповненні та орієнтації соціальних інституцій, подальший розвиток освітньої системи, зміщення орієнтирів підготовки високопрофесійних фахівців із зовнішнього моніторингу на змістовий аналіз якості означених реформ, де визначальним показником є формування загальних та фахових компетентностей. Ми погоджуємося із науковою позицією Ю. Попика, який вважає, що: «до соціальних інститутів, що формують особистість молодого громадянина, насамперед, належить заклад вищої освіти як специфічне освітнє, культурне, дозвілльє середовище. Тому сьогодні особливу увагу зосереджують на проблемах пошуку шляхів оптимізації професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах вищої освіти» [Попик 2019, с.127].

Аналіз досліджень. Питанням використання інтерактивних інноваційних технологій в освітній діяльності закладів вищої освіти займались науковці В. Мартинюк, Л. Мельник, І. Мельничук, О. Пометун, С. Сисоєва та ін. Теоретико-методичні основи інтерактивної взаємодії, її вплив на формування та розвиток особистості студентів ґрунтовно досліджено в працях українських

Б. Бадмаєва, А. Панфілової, Л. Пироженко, П. Щербаня та ін., а також закордонних науковців: К. Бенне, К. Роджерса, Дж. Стюарта, К. Фултона.

Метою дослідження є характеристика основних шляхів упровадження інтерактивних інноваційних технологій під час вивчення навчальної дисципліни «Управління проєктами в освіті».

Виклад основного матеріалу. Зміни, що відбуваються у системі сучасної освіти, й суспільні потреби вимагають модернізації змістового, науково-методичного забезпечення освітнього процесу, створення розвивального навчального середовища та підготовки якісних фахівців. Це спонукає викладача до пошуків ефективних методів навчання, а також до використання інноваційних технологій в освітній діяльності. В енциклопедії освіти, поняття «інноваційні технології» трактується так: «це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану. Слово «інновація» має багатомірне значення, оскільки складається з двох форм: власне ідеї та процесу її практичної реалізації» [Кремень 2008, с. 338-340].

Ми погоджуємося з науковою позицією О. Дубасенюк, яка вважає, що «інновації в освіті є закономірним явищем, динамічним за характером і розвивальним за результатами, їх запровадження дозволяє вирішити суперечності між традиційною системою і потребами в якісно новій освіті. Сутнісною ознакою інновації є її здатність впливати на загальний рівень професійної діяльності педагога, розширювати інноваційне поле освітнього середовища у навчальному закладі, регіоні» [Дубасенюк 2009, с.15].

«Управління проєктами в освіті» – навчальна дисципліна, яка вивчається студентами магістратури. Мета курсу – формування загальних та фахових компетентностей із застосування універсального інструментарію розробки та реалізації проєктів у сфері освітньої діяльності, планування результативності розроблених проєктів, ефективного використання резервів підвищення ефективності, пошуку можливостей їх практичного втілення в освітню діяльність.

Головною структурною особливістю навчальної дисципліни вважаємо регулярне оновлення дидактичного наповнення змісту лекційного матеріалу та системне використання інтерактивних інноваційних освітніх технологій в аудиторній роботі студентів-магістрантів. Так, під час вивчення Теми 1. «Теоретичні основи проєктної діяльності та специфіка управління проєктами в сфері професійної освіти» здобувачі освіти знайомляться з основними поняттями проєктної діяльності в освіті, типами проєктів, основними характеристиками проєкту, найвідомішими міжнародними асоціаціями та організаціями, що займаються стандартизацією проєктної діяльності. Лекція з цієї теми відбулася у формі конференції. До її проведення долучилися фахівці з проєктної діяльності, які відповідали на запитання студентів. Саме

фахівці, які працюють над розробкою та впровадженням освітніх проєктів, можуть найповніше окреслити весь спектр основних завдань навчальної дисципліни. Оволодіння понятійним словником, який складає термінологічний апарат дисципліни, є важливим, саме тому з першого практичного заняття ми заохочували до ведення термінологічного словника. Кожного заняття він доповнювався 10-15 новими поняттями, які включалися до обговорення. Під час проведення практичного заняття із названої теми розглядалися кейси з управління проєктами, де основною проблемою була невизначеність розроблених проєктів щодо їх класифікаційних характеристик. Під час виконання кейсів проводилась цілеспрямована робота з розвитку фахових та загальних компетентностей магістрантів.

Вивчаючи тему 2 «Цілі, процеси та функції управління проєктами в сфері професійної освіти, моделі управління проєктами», студенти ознайомилися з основними підходами до визначення цілей в управлінні проєктами, особливостями управління проєктом як циклом вирішення (розв'язання) проблеми. Робота на занятті сприяла розвивкові уміння розрізняти основні фази життєвого циклу продукту, визначати їх характеристики, аналізувати основні етапи та стадії життєвого циклу проєкту. Під час вивчення вищезгаданої теми, було використано технологію кластеру. Це сучасна інтерактивна педагогічна технологія, завдяки якій розвивається критичне мислення та відбувається стимулювання інтелектуального розвитку.

Кластер – «це спосіб графічної організації матеріалу, що дозволяє зробити наочними ті мисленнєві процеси, які відбуваються при зануренні в ту чи ту тему. Він (кластер) відображає нелінійну форму мислення, тому іноді такий спосіб називають «наочним мозковим штурмом» [Тележкіна 2016, с. 205]

Позділяємо погляди науковців щодо актуальності запропонованої технології, адже завдяки систематичному використанню кластерів відбувається активізація і відтворення теоретичних знань з теми, з'являються логічні зв'язки теорії з практикою, які є основою формування як загальних, так і фахових компетентностей. Для використання описаної вище технології потрібна інтерактивна дошка.

Практичне заняття з теми проводилося у формі дискусії на тему: «Чи є потреба у проєктах в освітньому середовищі?» На початку заняття студентів поділили на дві підгрупи, кожна з яких отримала завдання відстоювати обрану позицію стосовно освітніх проєктів та їх реалізації в сучасних умовах. Для чіткого регламентування виступів усіх учасників, серед студентів обрали трьох осіб, які стежили за часом. На підготовку та обґрунтування власної позиції було виділено 15-20 хвилин.

Застосування такої педагогічної технології дало можливість спостерігати за розвитком самостійності кожного учасника навчального процесу, розвивати навички логічного мислення, уміння працювати в групі, сприяло розвивкові цих якостей та формуванню уміння доводити власну позицію.

Під час вивчення наступної теми, «Обґрунтування доцільності проекту в сфері професійної освіти та його ефективності», ми ознайомлювали студентів-магістрантів з основними правилами розробки концепції проекту в галузі професійної освіти, характеризували стандарти бізнес-планування; обґрунтовували структуру проектного аналізу, його програми; навчали аналізувати ризики, здійснювати економічний, фінансовий та соціальний аналіз майбутнього проекту; вивчали способи оцінювання ефективності проектів у сфері професійної освіти. Під час проведення практичного заняття з теми студентам було запропоновано розділитись на групи по п'ять-шість осіб та продумати назву команди. Зауважуємо, що такий розподіл на команди залишився до кінця вивчення курсу, адже виконанню практичних завдань із розробки та втілення в майбутню професійну діяльність освітнього проекту присвячено вивчення цієї навчальної дисципліни. На цьому етапі було запропоновано обґрунтувати основну ідею проекту, на основі чого, на наступному етапі вивчення цієї навчальної дисципліни, було визначено основну концепцію освітнього проекту. Студенти самостійно обрали цільову аудиторію, адже цілі, мета і напрями діяльності освітнього проекту визначали вирішення основних проблем з урахуванням потреб і бажань клієнта. Кожна команда обрала напрям діяльності майбутнього проекту за власними інтересами. Під час командної роботи студенти швидко зрозуміли, що найважче завдання – спільно обрати проблему, вирішенню якої сприятиме проект. Отже, формування уміння працювати в команді є одним із найважливіших, які розвивались на усіх практичних заняттях. Окрім того, студенти отримали завдання скласти синкан до власної концепції освітнього проекту. Використання цієї технології активізує уміння виділяти основне, здійснювати комунікацію, адекватно реагувати на критику, швидко опрацьовувати отриману інформацію, вирізняти головне, формулювати концептуальні засади проекту та висновки. Зрозуміло, що використання прийомів візуалізації під час проведення аудиторної роботи якісно змінювало коефіцієнт корисної праці як викладача, так і студентів. Саме тому використання креативних ідей в освітній діяльності ЗВО є ефективним. І складання синкана це добре ілюструє. Під час аудиторної роботи, де цілеспрямовано впроваджувались інноваційні технології, на пояснення навчального матеріалу здійснювалось за набагато менше часу, з'явилась можливість мінімізувати час на засвоєння навчального матеріалу і водночас застосувати отримані знання на практиці.

На наступному занятті «Організаційні форми управління проектами в сфері освітньої діяльності» вивчалися засади створення проекту в сфері професійної освіти, загальні принципи його структури, статут. При вивченні навчального матеріалу використовувалася технологія перевернутого навчання: основну функцію передачі знань виконували здобувачі освіти. Ця технологія надзвичайно ефективна для навчання магістрантів, адже саме на цьому освітньому рівні відбувається апробація ролі викладача. Як зауважила Т. Рябуха, «під час «перевернутого навчання» студент отримує максимально

актуальну та адресну допомогу саме в той момент, коли вона йому потрібна найбільше – на стадії практичного застосування отриманого знання. Тоді як класична система залишає його «на самоті» у момент виконання традиційного домашнього завдання, яке вимагає застосування отриманих у класі теоретичних знань на практиці» [Рябуха 2020, с.101].

Тему 5, «Планування проекту в сфері професійної освіти як складова управління проектами», присвячено характеристиці управління змістом проекту, сутності й функціям його структуризації і напрямам його структуризації, організаційно-технологічним моделям планування проєктів. Під час опрацювання цього навчального матеріалу було використано традиційну лекцію, адже класична форма проведення аудиторних занять також доречно використовувати в освітньому процесі закладу вищої освіти. Під час проведення практичного заняття ми націлювали студентів на групову роботу, адже продовжували працювати над спільними освітніми проєктами, характеризували їх зміст та особливості структури. Окрім вищезазначеного, використовували «мозковий штурм» для активізації пізнавальних процесів студентів, аналізуючи понятійно-термінологічний словник.

Наступну лекцію на тему: «Управління ресурсним забезпеченням проєктів в сфері професійної освіти» було проведено за участю фахівців сфери професійної освіти, які працюють над розробкою та впровадженням освітніх проєктів, заздалегідь повідомлено студентів про майбутню зустріч. Майбутні магістри підготували перелік питань, які стосувалися процесу управління проєктами в освіті й цікавили їх. Лекція проводилась у формі прес-конференції, де відома лише тема зустрічі, а концептуальні аспекти визначалися інтересами та запитам студентів. Завдяки правильній оцінці педагогічних умов, студенти, по-перше, ближче познайомились із стейкхолдерами освітніх проєктів; по-друге відкрили для себе деякі особливості командної роботи під час створення освітніх проєктів, управління ними та можливостей їх виконання. Це якісно змінює потребу в практично орієнтованому навчанні, адже відповіді на основні питання, з якими здобувачі освіти зустрінуться під час виконання освітніх проєктів, вони вже знатимуть із практичного досвіду фахівців, які ефективно їх розв'язують.

Практичне заняття було проведене у формі передачі досвіду однієї підгрупи іншій. Одна з підгруп студентів, бере на себе відповідальність аналізу проблем, з якими вони зіткнулись під час виконання проєкту, і дає рекомендації щодо їх ефективного усунення.

Наступна тема навчальної дисципліни – «Кадрове забезпечення виконання проекту в сфері освіти». Виклад теоретичного матеріалу з теми здійснювався у формі лекції із заздалегідь запланованими помилками. Вважаємо обґрунтованим використання цієї технології саме у період, коли студенти магістратури ознайомлені з більшою частиною теоретичного матеріалу, а, отже, мають сформовані загальні та фахові компетентності, необхідні для управління проектами в освіті. Зрозуміло, помилки були усвідомленими,

професійно орієнтованими і стосувалися вже відомого навчального матеріалу. Інакше, вони залишилися б непоміченими, а, отже, не мали б ні виховного, ані пізнавального ефекту. Підбиваючи підсумки заняття, ми ще раз звернули увагу студентів на допущені помилки з метою їхнього ефективного усунення та роз'яснення.

Останню тему «Управління комунікаціями та інформаційним забезпеченням проекту в сфері освіти» присвячено технологіям медіаторства в управлінні проектами, конфліктам і формам та ефективним методам ведення перемовин. Практичне заняття з теми проведено у формі краш-тесту освітніх проектів, запропонованих студентами магістратури. За результатами аналізу презентованих проектів у сфері освіти проведено голосування з метою обрання найкращого проекту. Переможці обговорювали можливість разом з викладачами навчальної дисципліни взяти участь у Всеукраїнських конкурсах відбору найкращих проектів в галузі освіти та науки України.

У результаті системного використання інноваційних технологій під час вивчення навчальної дисципліни, робимо висновки про високий рівень розвитку пізнавальної активності студентів магістратури. Він є необхідним та достатнім для розвитку дослідницької позиції молодих науковців, які розвиватимуть науку.

За результатами вивчення дисципліни студенти створювали проектне портфоліо, метою якого було візуальне представлення рівнів засвоєння навчального матеріалу та сформованості усіх компонентів загальних і фахових компетентностей у межах навчальної дисципліни. Ми підтримуємо наукову позицію О. Янкович, Ю. Беднарек, А. Анджесвської щодо використання портфоліо в освітньому процесі, які вважають: «портфоліо як технологія має широкі перспективи, оскільки в процесі його виконання забезпечується зв'язок навчання з життям, теорії з практикою, що є актуальним на сучасному етапі, коли головним завданням освітньої діяльності визначено формування компетентностей на протигагу здобуттю знань» [Янкович 2015, с. 77].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, комплексне застосування описаних інноваційних технологій освітньої діяльності під час вивчення навчальної дисципліни «Управління проектами в освіті» сприяло розвитку мотивації до навчання, активізації креативно-пізнавальної діяльності студентів у їхньому професійному становленні та спрямовувалися на формування загальних і фахових компетентностей. Перспективами подальших розвідок з обраного напрямку дослідження вбачаємо у впровадженні закордонного досвіду використання хмарних технологій під час вивчення навчальної дисципліни «Управління проектами в освіті».

Список літератури

1. *Дубасенюк О.А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки Професійна педагогічна освіта:*

- інноваційні технології та методики: Монографія Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С. 14–47.
2. Енциклопедія освіти Акад. пед. наук України гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
 3. Кадлубович Т. І. Креативні підходи до викладання соціогуманітарних дисциплін при навчанні представників покоління «Z» Освітній дискурс: збірник наукових праць. 2020. Вип. 20 (2). С. 56–68.
 4. Попик Ю. Особливості професійної підготовки майбутніх соціальних працівників під час вивчення навчальної дисципліни «Соціальна робота в установах пенітенціарної системи» *Virtus: Scientific Journal* 2019. October, №37. P. 127-130.
 5. Рябуха Т. В., Гостіщева Н. О., Куликова Л. А., Харченко Т. І Перевернуте навчання як інноваційна технологія викладання іноземних мов у вищій школі. 2020 р., № 72, Т. 2, с. 100–106 URL : https://www.researchgate.net/publication/345313139_PEREVERNUTE_NAVCANNA_AK_INNOVACIJNA_TEHNOLOGIA_VIKLADANNA_INOZEMNIH_MOV_U_VISIJ_SKOLI/
 6. Теорія і практика проектного навчання у професійно-технічних навчальних закладах. монографія за заг. ред. Н. В. Кулаласвої. Житомир: «полісся», 2019. 208 с.
 7. Тележкіна О. О. Застосування методів технології розвитку критичного мислення у викладанні фахової української мови Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасного ВНЗ [Електронний ресурс]: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ (5 березня 2016 р.). К. : КНЕУ, 2016 С. 207–210. URL : <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/17600> (дата звернення 25.02. 2021)
 8. Управління проектами: навч. посіб. Ю. І. Буріменко, Л. В. Галан, І. Ю. Лебедєва, А. Ю. Щуровська Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.
 9. Янкович О. І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально- методичний посібник О. Янкович, Ю. Беднарек, А. Анджеевська. Тернопіль: ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.
 10. Fulton K.P. 10 Reasons to flip. *New Styles of Instruction*. 2012. Vol. 94 (2). P. 20–24. URL: <http://newsmanager.commpartners.com/tesolc/issues/2013-10-01/3.html>

References:

1. Dubaseniuk O.A. *Innovatsiini osvitni tekhnolohii ta metodyky v systemi profesiino-pedahohichnoi pidhotovky Profesiina pedahohichna osvita: innovatsiini tekhnolohii ta metodyky: Monohrafiia Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2009. S. 14–47.*

2. *Entsyklopediia osvity Akad. ped. nauk Ukrainy hol. red. V. H. Kremen. K. : Yurinkom Inter, 2008. 1040 s.*
3. *Kadlubovych T. I. Kreatyvni pidkhody do vykladannia sotsiohumanitarnykh dystsyplin pry navchanni predstavnykiv pokolinnia «Z» Osvitnii diskurs: zbirnyk naukovykh prats. 2020. Vyp. 20 (2). S. 56-68.*
4. *Popyk Yu. Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnykh sotsialnykh pratsivnykiv pid chas vyvchennia navchalnoi dystsypliny «Sotsialna robota v ustanovakh penitentsiarnoi systemy» Virtus: Scientific Journal 2019. October, №37. P. 127-130.*
5. *Riabukha T. V., Hostishcheva N. O., Kulykova L. A., Kharchenko T. I Perevernute navchannia yak innovatsiina tekhnolohiia vykladannia inozemnykh mov u vyshchii shkoli. 2020 r., № 72, T. 2, s. 100-106 URL : https://www.researchgate.net/publication/345313139_PEREVERNUTE_NAVCANNA_AK_INNOVACIJNA_TEHNOLOGIA_VIKLADANNA_INOZEMNIH_MOV_U_VISIJ_SKOLI*
6. *Teoriia i praktyka proektnoho navchannia u profesiino-tekhnychnykh navchalnykh zakladakh. monohrafiia za zah. red. N. V. Kulalaievoi. Zhytomyr: «polissia», 2019. 208 s.*
7. *Tieliezhkina O. O. Zastosuvannia metodiv tekhnolohii rozvytku krytychnoho myslennia u vykladanni fakhovoi ukrainskoi movy Stratehii mizhkulturnoi komunikatsii v movnii osviti suchasnoho VNZ [Elektronnyi resurs]: zb. materialiv Mizhnar. nauk.-prakt. konf., m. Kyiv (5 bereznia 2016 r.). K. : KNEU, 2016 S. 207–210. URL : <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/17600>.*
8. *Upravlinnia proektamy: navch. posib. Yu. I. Burimenko, L. V. Halan, I. Yu. Lebedieva, A. Yu. Shchurovska Odesa: ONAZ im. O. S. Popova, 2017. 208 s.*
9. *Iankovych O. I. Osvitni tekhnolohii suchasnykh navchalnykh zakladiv: navchalno- metodychnyi posibnyk O. Yankovych, Yu. Bednarek, A. Andzheievska. Ternopil : TNPU im V. Hnatiuka, 2015. 212 s*
10. *Fulton K.P. 10 Reasons to flip. New Styles of Instruction. 2012. Vol. 94 (2). P. 20–24. 15.Graney J. Flipping Your EL Classroom: A Primer. URL: <http://newsmanager.commpartners.com/tesolc/issues/2013-10-01/3.html>*